

Reactie op "Nefyto position paper"

Vindt u dat de relatie tussen het gebruik van neonicotinoïden en wintersterfte bij bijen voldoende is aangetoond en dat op basis van de beschikbare informatie het door de COM te nemen besluit gerechtvaardigd is?

(zie pag 4-5 Q&A)

- Het COM voorstel is gebaseerd op de EFSA herevaluatie welke in januari is gepubliceerd. Het beoordelingskader wat hiervoor is gebruik is de 'EFSA opinion on bees' uit 2012.
- Bij de EFSA herevaluatie zijn diverse acute risico's voor de gezondheid van bijen geïdentificeerd en veel onderdelen waar nog onvoldoende informatie over beschikbaar is. Hierdoor kunnen risico's voor de gezondheid van bijen niet worden uitgesloten.
- De COM is naar aanleiding hiervan van mening dat actie noodzakelijk is. Hier ben ik het mee eens.
- Het COM besluit behelst eveneens dat binnen 2 jaar een nieuwe herevaluatie door EFSA wordt uitgevoerd. Hierbij zullen alle nieuwe wetenschappelijke inzichten worden meegenomen.
- In 2013 zal een uitgebreider beoordelingskader (Guidance Document on bees) beschikbaar komen. Nederland (Ctgb) is betrokken bij de totstandkoming van dit beoordelingskader.

De EFSA heeft een nieuwe beoordelingsmethodiek toegepast op bestaande toelatingsdossiers van neonicotinoïden. Logischerwijs heeft EFSA vastgesteld dat gegevens in het toelatingsdossier ontbreken, de industrie heeft immers nog geen mogelijkheid gehad om de studies aan te leveren die voldoen aan de nieuw gehanteerde methode. Is de stas bereid om te wachten met (aanvullende) maatregelen tot de industrie de kans heeft gehad om nieuwe studies uit te voeren die voldoen aan de nieuwe methoden?

(zie pag 4-5 Q&A)

- Bij de EFSA herevaluatie zijn diverse acute risico's voor de gezondheid van bijen geïdentificeerd en veel onderdelen waar nog onvoldoende informatie over beschikbaar is. Hierdoor kunnen risico's voor de gezondheid van bijen niet worden uitgesloten.
- De COM is naar aanleiding hiervan van mening dat actie noodzakelijk is. Hier ben ik het mee eens.
- Het COM besluit behelst eveneens dat binnen 2 jaar een nieuwe herevaluatie door EFSA wordt uitgevoerd. Hierbij zullen alle nieuwe wetenschappelijke inzichten worden meegenomen.

Heeft de industrie voldoende gelegenheid gehad om aanvullende gegevens te leveren die kunnen aantonen dat de toepassingen veilig zijn voor bijen en overige bestuivende insecten?

(zie pag 4-5 Q&A)

- Bij de EFSA herevaluatie zijn diverse acute risico's voor de gezondheid van bijen geïdentificeerd en veel onderdelen waar nog onvoldoende informatie

over beschikbaar is. Hierdoor kunnen risico's voor de gezondheid van bijen niet worden uitgesloten.

- De COM is naar aanleiding hiervan van mening dat actie noodzakelijk is. Hier ben ik het mee eens.
- Het COM besluit behelst eveneens dat binnen 2 jaar een nieuwe herevaluatie door EFSA wordt uitgevoerd. Hierbij zullen alle nieuwe wetenschappelijke inzichten worden meegenomen.

Klopt het dat tot op heden in geen enkele veldproef is aangetoond dat neonicotinoïden in praktijkrelevante doseringen een effect hebben op wintersterfte?

Ctgb

Neonicotinoïden zijn onder laboratorium omstandigheden giftig voor bijen. Echter tot op heden is in geen enkele veldstudie aangetoond dat onder veldomstandigheden neonicotinoïden een rol spelen in de bijensterfte. Ik vraag de staatsecretaris om alleen verdergaande maatregelen ten aanzien van neonicotinoïden te nemen indien de noodzaak hiertoe wetenschappelijk is aangetoond. Is zij hiertoe bereid?

(zie pag 4-5 Q&A)

- Bij de EFSA herevaluatie zijn diverse acute risico's voor de gezondheid van bijen geïdentificeerd en veel onderdelen waar nog onvoldoende informatie over beschikbaar is. Hierdoor kunnen risico's voor de gezondheid van bijen niet worden uitgesloten.
- De COM is naar aanleiding hiervan van mening dat actie noodzakelijk is. Hier ben ik het mee eens.

Bent u bereid de aanvraag voor toelating van middelen voor de bestrijding van varroa te ondersteunen om zo de toelating ervan te bespoedigen?

De bijensterfte heeft waarschijnlijk verschillende oorzaken. Naast de neonicotinoiden zijn dat varoamijt en andere parasieten, gebrek aan voedsel en ondeskundigheid van imkers. Wat doet de staatssecretaris aan deze laatste drie oorzaken?

(Zie pag 61-62 Q&A)

- Vanuit de EU is er het 'honingprogramma'. Vanuit dit programma wordt het varroa-onderzoek, dat wordt uitgevoerd door de WUR, gefinancierd.
- Het ministerie van EZ financiert de helft van dit programma
- Het programma is gericht op onderzoek en op kennisverspreiding ten behoeve van een duurzame bijenteelt.
- Het varroa onderzoek is niet alleen op varroa gericht, maar onderzoekt de verschillende factoren, die van invloed lijken op de gezondheid van de bij.

Met een adequate varoamijt bestrijding kan de wintersterfte tot normale proporties worden teruggebracht. Wat doet de staatssecretaris om dit te bevorderen?

In de studie van EFSA is geen rekening gehouden met risico-reducerende maatregelen (zoals bijvoorbeeld de eisen die gelden voor de

**behandeling van zaad, zaaimachines en
zaaiomstandigheden). Is de staatssecretaris
bereid om deze risicoreducerende maatregelen
meet te nemen bij haar besluit om een
moratorium in te voeren voor enkele
neonicotinoïden?**

**Is de staatssecretaris bereid om onderzoek te
doen, om te ontdekken wat de werkelijke
oorzaken van bijensterfte in het veld zijn?**